

DELTA ISTRULUI PAMANT SACRU AL HIPERBOREILOR, SPATIU MITIC AL RELIGIEI

PRE-HELENICE IN VIZIUNEA ANTICILOR.

Note istorice si analize pe texte antice

Paul M Cristea, Oct. 2023. Revizuit: Dec. 2023 / Mai 2024/ Iulie 2024/ iunie 2025/ Oct. 2025

CUPRINS

1. Abstract-----	Pag. 2
2. General -----	Pag. 3
3. Delta Istrului, considerat sfânt în antichitatea clasicilor Greco-Romani, apare să fi fost un fel de Spațiu Mitic al religiei pre-elenice -----	Pag. 6
4. Herodot, despre cei mai vechi oameni -----	Pag. 7
5. Hesiod, Teogonia (cca. 800 î.Cr.) despre facerea lumii si a Pontului (Euxin) -----	Pag. 8
6. Hercule si cirezile lui Geryon -----	Pag. 9
7. Letona s-a născut la Istru, într-o insulă a Hiperboreilor -----	Pag. 10
8. Pindar despre Perseus si Hiperboreii -----	Pag. 12
9. Hercule si cerbul Cirynean cu coarnele de aur -----	Pag. 13
10. Pindar, Olimpieni Ode 3. Hercules are o revelație să planteze măslini - aduși de la locul sfânt al Hiperboreilor, Istros - în Olympia, unde aveau loc cursele de cai -----	Pag. 15
11. Achile si Insula Albă (Peuce) -----	Pag. 16
12. In legenda Argonautica, Jason si Medea ajung la insula Leuce -----	Pag. 19
13. Despre toponomia orasului Tomis -----	Pag. 19
14. Pauasias despre poetul Stesichorus din Himera, Insula Leuce (Albă) si apele curative ale Deltei Istrului-----	Pag. 20
15. O himeră este un vis dorit, de neatins, nu un vis urât -----	Pag. 22
16. Aparitia regatului Tracic Odrise -----	Pag. 23
17. Dinastia Odrise a Traciei -----	Pag. 24
18. Regi ai Traciei -----	Pag. 25
19. Monede ale unor regi Geti -----	Pag. 26

Moto: "Povestirile vechi au mai mult charm de poezie decât o reală istorie... Este privilegiul antichității să amestece lucrurile divine cu oamenii, ele dau dignitate trecutului ...și dacă orice națiune merită dreptul la o origine divină, aceasta este a noastră· Titus Livius·

Abstract

Delta Istrului, considerat pământ sacru în antichitatea clasicilor Greco-Romani, apare să fi fost un fel de spațiu mitic al religiei pre-Helenice! În mitologia Helenă apar două perechi de Zeități, prima pereche divină de la facerea lumii, Uranus și Gaia, cu urmașii lor Titanii, apărând a fi de sorginte Pelasgică/Tracică și a doua, perechea divină Zeus și Hera cu urmașii lor, Olimpicii· Gaia a făcut Marea largă, Pontos (Euxinos!), și cu Uranus, i-a făcut lui adâncul Okeanos și Curentul (Potomakhos) Okean, identificat a fi râul Istros; și Coios, Cronos, Mnemosyne și alte Zeități· Conform miturilor, Zeita Leto, fiica lui Coios și mama lui Apollo și Artemis s-a născut într-o insulă din Delta Istrului, care poate a fi Grindul Letea, după nume· De multe ori, unele Zeități apar cu o dublă origine, Hellenică sau Thracică, la diferiți autori· Cele mai vechi Oracole cele din Dodona și din Delfi au fost înființate de Pelasgi și respective, de ciobanii Hiperborei veniți din Dacia, conform scriitorilor clasici Greci· Hercule, venit la Istros, să urmărească cerbul Ceryneian cu coarnele de aur, este primit de Artemis și are o revelație - să planteze pomi de măsline din la acest pământ sfânt, în Olimpia· În pasajele care au supraviețuit din 'Aethiopsis', Sec· 6 BC, se spune că, după ce a murit Achille, Thetis a luat corpul fiului său și l-a dus la insula sfântă, Peuce (Albă), din Delta Istrului, care poate fi astăzi orasul Chilia Veche, atunci fiind o insulă· Delta Istrului era considerat de Clasicii Heleni un pământ sacru, unde sufletele eroilor și al divinităților ajungeau pe Insula Leuce sau Peuce (Albă), cum au fost Achille, Ajax, Patroclus, Medeea, Helena, și unde apele sfinte, curative, spun miturile, erau recomandate de Oracolul de la Delphi, pentru vindecarea rănilor și bolilor· De la Leuce Helena l-a anunțat pe Stesichorus că a fost pedepsit, luându-i-se vederea, pentru blasfemia în unul din

poemele lui. Majoritatea Zeităților și ale miturilor civilizației Helenice, aparent, au legături sau origini în Tracia, de unde se poate trage concluzia că aceasta era lumea de unde își aveau obârșia și de unde au evoluat, idee care ar fi în acord cu teoria migrărilor Indo-Europene. Pe acest pământ, descris în miturile Helenilor, și în zonele învecinate, la Nord și Sud pe țărmul Pontului Euxin, au apărut în Sec 7 BC primele așezări comerciale ale colonistilor din **Milet**, Marea Aegee, iar în Sec 5 BC, apare la Sud de Istros primul regat **Tracic** al dinastiei **Odrise**, fondat de regele **Teres I**, și primele monede tracice sunt bătute de urmașul lui, **Sparadokos**.

General

Se pare că majoritatea zeităților, miturilor și legendelor **Civilizației Helenice** nu își au originea în **Civilizația Egipteană**, din **Asiria**, sau în cele din **Mezopotamia**, a pământului dintre râuri, printre primele civilizații avansate, cu care ei se învecinau geografic și cu care au avut legături. În schimb, marea lor majoritate au avut legătură cu Nordul Tracic și cu Asia Mică Tracică. Când **Xenophon**, cu armata de hopliții heleni și traci se întorceau cu dificultate în 399 BC din incursiunea ('*anabasa*') persană, s-a minunat văzând ruinele unui vechi oraș, și nu avea de unde să știe că a fost primul în istorie care a descris ruinele orașului asirian identificat mai târziu ca fiind **Niniveh**. În Teogonia Helenică au existat două perechi de zeități divine, de la facerea lumii: prima, Uranus / Gaia cu urmașii lor Titanii, aparent de sorginte Pelasgă / Tracică, și a doua pereche, Zeus/Hera cu urmașii lor, Olimpienii.

Zeități ca Uranus/Gaia, Pontus, Titanii, precum și Oracolele din Dodona și Delphi fondate de Pelasgi [Pliny, IV. 4.1] și respectiv de Hiperborei/Tracieni [Pausanis], Oracolul Apollo Branchidae din Didyma [Pausanis. VII 2.6]; miturile lui Eumolpus din Elesius, ale Zeităților ca Cybèle, Orpheu, Ares, Afrodita, Harmonia, Demeter, Leto, Apollo Hyperboreanul, Artemis, Musele, Bachus (Bassara), Hercule; și legendele lui Midas, ale Kabierilor, ale Philomelei, ale regelui trac Lycurgus, legendele Troiei, ca să numim doar câteva din ele, toate au rădăcini sau legături cu Tracia și sunt menționate pe larg în scrierile antice.

Observând, în legendele și miturile antice, originea Zeităților Helenice, adesea, la diferiți autori apare dualitatea **Tracică** sau **Helenică**, și în unele cazuri se invocă și originea **Egipteană**. Lucrul acesta pare să fi fost observat în Sec. AD 5 de **Nonnus din Panopolis** care căuta explicații în epopeea **Dionisiaca**, drept care el astăzi nu este recomandat de istorici ca referință pentru originea zeităților.

Civilizatia Minoaná apare ca având influențe egiptene, așa cum se poate vedea în masivitatea coloanelor și în frescele ruinelor palatului lui **Minos** din **Creta**, și în frescele dezgropate din lava vulcanică în **Tera (Santorini)**. Dar arta **Minoană** nu avea reprezentări mitice, ci numai culturale, și a fost preluată în întregime de **Micenieni** [Nilsson¹].

Este de înțeles pentru **Eleni**; cum ar fi putut ei să fie confortabili cu originea 'barbară' a zeităților lor? **Tracii** și **Persii** erau considerați de ei 'barbari', adică străini, și aveau mereu în mentalul colectiv invadarea, de mult timp a **Mediteranei**, de către **Tyrasieni** (oameni ai mării) și colapsul înfloritoarelor civilizații din epoca bronzului târziu din mările Ionică și Sud-Aegeene, culminând prin cca. 1250 BC cu conflictul **Troian**. În aceeași perioadă are loc și colapsul altor civilizații ca cea a imperiului **Hittit** și migrarea în Anatolia ale valurilor de triburi **Tracice** cunoscute mai târziu ca **Misieni**, **Bithini**, **Frigieni**, **Lidieni** și altele, descrise de Strabon.

(1) Nilsson, M. P. 1972 [1932]. *The Mycenaean Origin of Greek Mythology*. Edited by E. Vermeule. Berkeley & Los Angeles: University of California Press.

Apollo și Hercules ar fi participat la construcția zidurilor Troiei, unde Aheii, pe la începuturile timpului istoric, "s-au luptat cu o rasă barbară". [Horace, Cartea I, 2. 1-31].

Concluzia ar putea fi: afinitatea miturilor Elenice cu această lume Tracică se poate explica prin faptul că aceasta era lumea de unde își aveau obârșia și de unde au evoluat. Marea civilizație Elenică nu a apărut pe un teren gol, și protejată de mări, având perioade lungi de pace înainte și după războiul troian, a reușit să evolueze și să înflorească.

Regiunea din nordul **Greciei**, la care ne referim aici, este litoralul vestic al **Pontului Euxin** (Marea Neagră) din **Tracia** și **Getia/Dacia antică**, cetatea antică **Istria**, **Orgame**, **Delta Istrului** (Dunării) și de la sud de aceasta, **Tomisul** (Constanța), **Callatis** (Mangalia), **Dionypollisus** (Balcic) și în **Tracia**, **Apollonia Pontică**, **Salmidessus** și în nord de **Delta Istrului**, mai departe așezarea **Tyra** și râul **Tyras** (Nistru), cetatea antică **Olbia**. Zona se extinde mult în vest peste râul **Istru** (Dunăre) în **Getia/Dacia**, dar scrierile antice se referă preponderent la litoralul **Pontului Euxin (Marea Ospitalieră)**, regiune care a fost accesibilă pe mare din cele mai vechi timpuri navigatorilor din **Milet**, **Marea Egee**, care au format aceste așezări din rațiuni comerciale.

Harta Daciei, Moesia Superior si Inferior, cca. 1650, Abraham Ortelius

Aventura milezienilor, colonizatori la **Pontul Euxin** care au fondat aceste asezări antice, are loc la sfârșitul **Secolului 8 BC**, aproximativ în aceeași perioadă când migrația pelasgilor/tracilor în Marea Mediterană, începută cu mult înainte de războiul Troian (cca.1250 BC), se concluziona în peninsula Italică cu apogeul civilizației **Etrusce** și începuturile formării **Romei**. [Albert Grenier, "Les Religions Etrusque et Romaine", Paris 1948]. Interesant, aceste evenimente istorice au loc în același timp și cu apariția primelor opere în limba **Elenă** scrise de **Homer și Hesiod**.

După războiul Troian nu a mai existat un conflict armat de amploare în Mediterana. În secolul 6 BC apare amenințarea persană când Cyrus al 2-lea, fondatorul dinastiei Achaemenide, îl învinge pe **Croesus, regele Lidiei** în 546 BC și ocupă insule grecești din estul Marii Aegee. În 513 BC, Darius I (522–486 BC), fiul lui Hystaspes, conduce o campanie militară în Europa împotriva **Scitilor, trece prin Tracia, întâmpină o mare rezistență din partea triburilor Getice** [Herodot. vii. 120] și **constituie un pod peste râul Istros**.

Incursiunea a fost fără succes, trupele hărțuite de Sciti au trebuit să se retragă și în 512 BC Mardonius ocupă orașul Abdera de pe Coasta Traciei unde își stabilește cartierul General. Scopul expediției persane a fost probabil să deschidă drumul pentru invazia Greciei. [Herodotus, Istoriile 6.39.1].

În 492 BC, după Revolta Ioniană de pe coasta Asiei Mici, pe o perioadă de jumătate de secol, între 492–442 BC au loc o serie de războaie între Statele Grecești și Persia, dintre care dauă invazii terestre ale Greciei, războaie care în final au fost câștigate cu mare efort și sacrificii de alianța Statelor Grecești. Triumful împotriva Persiei a fost posibil datorită faimoasei discipline Spartane, loialitatea Atenienilor și în general puterea de luptă a Grecilor. Ca urmare a insuccesului invaziei Greciei și eșecul dominației Persane în Europa, apare regatul **Tracic Odrise** fondat în cca. 480 BC de regele **Teres I**.

Delta Istrului, considerat pământ sfânt în antichitatea clasicilor Greco-Romani, apare să fi fost un fel de Spațiu mitic al religiei pre-Elenice!

Titanul **Coios² (Κοιος)**, spuneau legendele **Elene**, era fiul **Gaei** ori **Gea** (pământul) și **Uranus** (Cerul).

Să fie numai o întâmplare, că acest cuvânt **coios** se găsește astăzi numai în limba Românilor cu același înțeles din mitul Hellenilor,.. să fie o întâmplare că **Leto** (Latona la romani) ar fi fost fiica Titanului **Coios**, ...că **Leto**, spun anticicii, s-ar fi născut într-o insulă la gurile 'sfântului Istru', că **Leto** a fost mama fraților divini - hiperboreii **Apollo și Diana (Ziana)** care, spun legendele, se întorceau anual la **Hiperborei la gurile Istrului?**

..sa fie o coincidență că la **gurile Istrului** apar, în viața de apoi, mulți eroi și **divinități ai Troiei Homerice?** **Să fie o întâmplare** că astăzi grindul **Letea din Delta Dunării, în antichitate o insulă**, pare a purta numele **Letei**,și că astăzi există un afluent al **Lotrului** și un vârf de munte în **munții Paring, în țara Lovistei (Jovistei)³**, pe nume **Latorița?**

Mitul Regelui Lycurgus și Ambrosia.

"Lycurgus, fiul lui Dryas, l-a alungat pe **Liber [Dionise]** din regatul lui, când el nu l-a mai recunoscut pe Liber ca zeu, fiind beat și, în beția lui a început să taie vița de vie, spunând că este un elixir rău, pentru că afectează mintea. În smînțea lui, el și-a ucis fiul și soția. **Liber l-a făcut să se arunce singur la Panterele lui în Rodope, un munte în Tracia, unde el era rege.**"
[Pseudo-Hyginus, *Fabulae* 132, Roman mythographer, sec 2 BC.]

Vas Lycurgus 350-340 BC. British Museum.
[Wikipedia]

Mitul Philomelei și Procne

Aducția **Philomelei** de către **Tereus, regele Traciei**, gravură a lui Virgil Solis pentru ediția din 1562 a cartii "Metamorfozele" a lui **Ovidiu** [Cartea VI, 519-562]

Thucydides spunea că **Tereus mitic nu a fost regele Traciei, ci rege în Daulia, Phocis, un oras locuit de Tracieni**. Ca dovadă el spune că **privighetoarea (nightingale)** se referă la Pasarea Dauliană. **Thucidide s-ar fi referit la acest myth, în cartea sa Razboiul Pelopozian, deoarece în piesa lui, Sophocle a confundat miticul Tereus cu contemporanul Teres I⁴, regele Traciei (460 BC), fondatorul Dinastiei Odrise.**

Imagine de pe o cupă de vin Attică, circa 490 BC, arătând pe **Philomela și Procne** preparându-se să-l omoare pe Itys. [Musée du Louvre, Paris]

(2) Acest cuvint este astăzi numai în dictionarul limbii Române, în aceeași formă și cu același înțeles din Hesiod, Theogonia.

(3) Este posibil ca numele de **Lovistea** să vină de la '**Joviste**', numele tânărului zeu **Jupiter**, care apare în unele epigrame Romane. În alt caz, a fost o dispută între arheologiști despre confuzia literei J cu L într-o inscripție Romană. Asta ar însemna "Tara lui Dumnezeu". Există o altă părere că numele de **Loviste** ar putea fi de origine, discutabil, **Cumană** !?

(4) Regele SEUTE 2-lea (405 – 383 BC), din dinastia Odrise, avea credința că străbunul său Teres I se trăgea din legendarul Tereus, care luase în căsătorie pe Procne, fiica lui Pandion, regele Aticii. Confuzia Teres-Tereus, se zice, ar fi fost încurajată de atenieni în secolul al V-lea BC, pentru a înlesni alianța cu regii Odrisi. Tucidide însă o combate [II, 29], în schimb, tracia elenizată continuau să creadă în asta. [Xenophon, Anabasis – Traducere Maria Marinescu Simu, Cartea VII, Cap 2, Note 39].

Herodot, despre cei mai vechi oameni

Nicolae Densusianu, în lucrarea sa **Dacia Preistorică**, spunea:

"Dacia nu prezintă întru totul o extremă antichitate. Dar studiind timpurile preistorice ale țărilor de la Carpați și Dunărea de Jos, o lume veche dispărută, leaganul civilizațiilor ante-helene, se înfățișează înaintea ochilor noștri."

Cu referire la cei mai vechi oameni, **Herodotus**, în cca. 450 BC, vorbește de experimentele **Faraonului egiptean Pasmetic**, cca. 700 BC:

"Acum Egiptenii, de dinaintea faraonului Psammethichus, credeau că ei sunt cei mai vechi oameni. De când Psammethichus a încercat să descopere care este cea mai primitivă rasă, au ajuns la concluzia că, în timp ce ei sunt mai vechi decât alte națiuni, Frigienii îi depășesc pe ei în antichitate." [Herodot, Cartea 2.2.]. Această informație, ajunsă la noi astăzi, interesantă de altfel doar prin faptul că arată asemenea preocupări în acele timpuri, ar putea avea "un sâmbure de adevăr" având în vedere originea **Traco/Pelasgă a Frigienilor**. **Amianus Marcelinus** (cca AD 374), aparent, luând informația de la **Herodot**, spune cu referire la antichitatea neamurilor **Trace** și ale **Scitilor**:

"Egiptenii sunt cea mai antică din toate națiile, cu excepția, adevărat, antichitatea lor superioară este contestată de Scitieni"⁵. [Amianus Marcelinus, Istoria Romei, Cap 15.2, tradusă de Yonge M.A.]

De remarcat, o altă traducere de mai târziu, o editie din 1986 a cărții lui Ammianus Marcellinus, de neașteles, exclude aproape în întregime acest capitol și capitolul referitor la descrierea Geției, Traciei și a litoralului Pontului Euxin!

(5) În acele timpuri 'Sciti.' era un nume generic pentru locuitorii din Nord în care, desigur, erau incluși, printre alții și Tracii / Geții, Dii (Dacii). Scitia nu a fost o națiune sau o țară, ci o Zona Geografică.

Hesiod, Teogonia (cca. 800 BC) despre facerea lumii și a Pontului (Euxin)

Orasul antic Istria, Delta Istrului este un pământ divin, încărcat de istorie, cu mituri și legende care merg cu mult dincolo de limita timpului istoric, la miturile facerii lumii! Pontos or Pontus a fost divinitatea mării, unul din Protogenoi (primii dintre zei născuți), prima mare creată, după mitologia Hellenă, din perechea Divină *Uranus/Gaia*. Este interesant de menționat aici că prima Mare, în legenda facerii lumii, nu a fost Marea Mediterană, sau una din mările constituente, leagănul civilizației antice Aheene, ci Pontos Euxinos-Marea Ospitalieră, numită și Marea Getică.

O singură altă mare antică mai purta numele de Pontos, și anume Hellespont, marea Hellei, sora eroului Phryxos, astăzi Marea de Marmara, unde Hella, spune legenda, 'a căzut de pe berbecul cu lâna de aur, în zborul lor spre Colchis'. De remarcat, în teogonia Elenică au existat două perechi de zeități divine, de la facerea lumii: prima, *Uranus / Gaia* cu urmașii lor Titani, aparent de sorginte Pelagă/ Tracică, și a doua, *Zeus/ Hera* cu urmașii lor Olimpicii. Olimpicii au câștigat în lupta lor cu Titanii.

Redăm mai jos frumoasele versuri ale lui Hesiod din Teogonia, după o traducere în limba engleză a lui Richmond Lattimore, 1986:

[105] "Acum este grupul sfânt al nemuritorilor care au venit în ființă din Gaia și din înstelatul Uranus și sumbra Noapte, pe care Pontos, marea sărtă, i-au adus la maturitate; și spune că la început zeii și pământul au fost făcute și râurile, și marea nemărginită, cu valuri agitate"

[130] "Fără nici-un act dulce de dragoste, Ea (Gaia) a făcut marea largă, Pontos, cu valurile furioase și după asta cu Uranus, i-a făcut lui adâncul, învolburatul Okeanos, curentul (n.b. râul) Ocean; și Koios, Krios, Hyperion, Iapetos și Theia de asemenea, și Rhea și Themis și Mnemosyne (n.b. memoria, mama muzelor) și Phoibe cu coroana de aur și iubitoarea Thetis."

Zeul pre-olimpian, **Pontos** de la Muzeul National de Istorie Constanta.

În mitologia Greacă, **Pontus** (/ˈpɒntəs/; Greek: Πόντος Pontos, Sea), de la Proto-Indo-European 'pont-eh', a fost zeul pre-olimpian al mării. [*The Homeric Hymns and Homeric with an English translation. London: William Heinemann Ltd.*]. Pentru Hesiod, Pontus apare puțin mai mult decât o personificare a mării, **ho pontos** - "Drumul" – pentru care Hellenii înțelegeau Marea Mediterana. Pentru Greci, Marea Neagră a fost "*ho pontos euxinos*", "*marea primitoare a străinilor*"

De menționat că în acele timpuri pământul era considerat ca un disc care plutea în apa Oceanului. În mai multe rânduri Hesiod se referă la **Curentul Oceanului (Okeanos Potomakos)**, care apare a fi un râu venind din Okean și se varsă în Pontus Euxinus, identificat de autorii antici ca fiind râul **Istros**. **Peste fabulosul curent al Oceanului, Hesperide are livezile de mere și fructe** (n.b. o zonă temperată) **și unde s-au născut și crudele Moire (Soarte):**

[215] "*Ea, Noaptea Neagră, ea singură, și nefiind iubită de nici-un zeu a născut și pe Hesperide, care peste fabulosul curent al Oceanului tine merele de aur⁶ și livezile pline de fructe și a născut destinele, Moirele, crudele, neiertătoarele Soarte - Kloto, Lachesis și Atropos, care la nasterea muritorilor alocă portia lor de bine și rău.*"

(6) În legătură cu antichitatea simbolismului mărului – în lumea Aegeiană – Balcanică, mitograful suedez Nilsson arată că ideea muncii numărul unsprezece a lui Hercules – să culeagă merele lui Hesperides – este "*pre-Greacă*" (1972).

Diodorus Siculus, în '*Library of History*' [Cartea 5. 55.1], spune că **Pontos** cu zeița mării **Thalassa** au făcut **Telchinele**, (patru zeitati marine misterioase din insula **Keos**), pestii și alte creaturi marine. Numele de **Thalassa**, care în sine înseamnă- **mare/valuri** - este derivat dintr-un cuvânt pre-Grec, trac. [*Evelyn-White, Hugh G, The Homeric Hymns, Ed. 1914, London*].

Hercule și cirezile lui Geryon

Herodot relatează, în Istoriile sale [Cartea 4, Cap.8,9,10], **că oamenii, care trăiau lângă Marea Pontus, i-au spus o poveste despre Hercule, când acesta conducea cirezile lui Geryon prin pământul, care mai târziu va fi numit Scythia**. Într-o dimineață, el a descoperit că i-au dispărut caii și, în timp ce îi căutau, a găsit o curioasă creatură, jumătate femeie, jumătate sarpe, numită **Echidna**, care trăia într-o grotă. **Hercule** a avut trei copii cu această femeie, spune legenda, numiți **Agathyrus, Gelonus și Scythe**, ultimul dând naștere rasei **Scythe, Agathursus și Gelonus dând naștere unor triburi Gete** cu același nume din **Transilvania** și respectiv în nordul **Daciei**. Această creatură pare a fi aceeași **Echidna**, de pe pământul

Arimilor din *Teogonia* lui Hesiod [295-300], pe care o găsește *Hercule* "când a condus aceste cirezi spre sfântul Tiryns, trecând peste râul Ocean"

Hesiod și Heodot par a se referii la aceeași legendă a lui *Hercule* care, în drumul lui spre nord, peste **râul Ocean** spre **Tiryns**, trece prin **Geția** pe pământul, care mai târziu se va numi **Sciția Minor**. Din toate aceste informații apare că râul Ocean (Ocheanos Potomachos), din Homer [Odyssey, XII. 1] și din Hesiod [Theogonia, v.242. 959], care se varsă în Pontos, nu este altul decât fluviul Istru (Dunarea), iar sfântul Tiryns pare a fi același Tyras din 'Geneza', nume de râu Nistru și una dintre primele nații, despre care Flavius Josephus spunea că, prin Tyras, poporul Hebru înțelege Tracii sau Tracienii.

Hecateus din Abdera scrie că Oceanul Hiperboreilor nu este Oceanul Arctic, nici Oceanul din Vest, ci marea situată în nordul lumii Elene. Aceasta înseamnă că *livezile lui Hesperide și Moirele* (Soartele) și "*Gorgoanele care trăiesc după faimosul râu Ocean*" [Hesiod *Teogonia* 270] și caii așa numiți *Pegasus*, copiii Oceanului [280], toate acestea sunt menționate în textele antice, au sens, se pare, să fie localizate fictiv la **Pontul Euxin, în Geția/Dacia.**

<p><u>DEMETRA. GETIA, TYRAS.</u></p> <p>330-310 BC, Drachmă de Argint 5.11g Capul acoperit a Demetrei, având coroana de spice de griu. Pe revers Zimbru în genunchind, "ΤΥΡΑ" deasupra. HGC 2, 1954 v</p>	 <p>ABYDOS mint, TROAS 480-450 iCr. Argint Obol, Vultur, "ABY" /Cupa. Rev: GORGONEION cu limba scoasă, SNG Cop 4; Weber 5258; BMC Troas p. 1, 7 var. (monogram vice kyllix); SNG München 4 var (no kyllix); SNGvA -; SNG Kayhan -; Klein.</p>	<p>Această monedă face aluzie la mitul lui Ganymede pe care Zeus, travestit în vulture, la purtat la muntele Olimp să fie paharnic pentru Zei. Pe revers Gorgons (Medusa), din mitologia Greacă, care apare în cele mai vechi scrieri, cum este Homer, cu referire la Războiul Troian cca. 1194–1184 BC.</p>
--	---	--

Letona s-a născut la Istru, într-o insulă a Hiperboreilor

Următorul pasaj din *'Librăria Istoriei'* a lui Diodorus Siculus (91 – 30 BC), citindul pe Hecateus din Milet (cca. 550 BC – cca. 476 BC), confirmă o dată în plus, ideea că **râul (Potomakos) Ocean, menționat în cartea lui Homer [Odissea, XII. 1] și Hesiod [Theogonia, v.242], nu este altul decât fluviul Istru, unde într-o insulă, s-a născut acolo Letona, zeița gentilă, cu o dulce și o blândă dispoziție, mama fraților divini Artemis și Apollo**; solul fertil, păduri, două recolte pe an, clima temperată ne sugerează că nu poate fi astăzi decât Grindul *'Letea'* din Delta Dunării. Astăzi, acest Grind, atunci o insulă, pare să fi fost pământul descris în aceste mituri și, pare a purta numele antic al Letei, așa cum în antichitate în Macedonia, la vărsarea râului Axios în marea Egee, aparent limita de Vest a Traciei, erau asezările numite **Lete și Apollonia.**

Diodorus Siculus scrie:

“Acum, după ce am descris părțile de nord ale Asiei, credem că este de interes să menționăm aici de asemenea și legendele despre Hiperborei. Dintre cei ce au scris despre miturile antice, Hecateus și alții spun că în regiunea peste pământul Celtilor este o insulă în Ocean(!), nu mai mică decât Sicilia. Insula, continuă el, este situată în Nord și este locuită de Hiperborei, care sunt chemați cu acest nume deoarece casele lor sunt după locul de unde vine vântul Boreas și insula este fertilă și productivă pentru orice plante și, deoarece are un climat deosebit, temperat, ea produce două recolte anuale.

Mai mult, există următoarea legendă despre aceasta: Leto a fost născută în această insulă, și din motivul acesta Apollo este onorat acolo mai mult decât alte zeități; și locuitorii apar ca predicatori ai lui Apollo, în așa manieră, încât zilnic se roagă continuu în cântece și onoruri.” [Librăria Istoriei, Diodorus din Sicilia 2,47]

Delta Istrului (Dunării), acest mirific pământ al Hiperboreilor. UNESCO World Heritage Site [Wikipedia].

https://en.wikipedia.org/wiki/Danube_Delta

Referirea la mărimea insulei prin comparație cu Sicilia, apare a fi o confuzie, sau poate el se referă aici la mărimea Deltei Istului (Dunării)! De asemenea, este posibil, clima acestei regiuni să fi fost mai caldă atunci, de aceea ar fi fost două recolte pe an. O mărturie în acest sens poate fi faptul că astăzi în sudul României magnoliile și alte plante înfloresc de două ori pe an, în anii mai calzi și altă mărturie ar fi solul nisipos, cu aspect de desert din sudul Olteniei.

Că Istrul (Dunarea) ar fi fost râul Ocean și Munții Rhyean se întindeau peste Dacia, este confirmat odată în plus și de Apollonius Rodius (270-245 BC), care se referă la Istrul de Jos – “*Keras Okeanoio*” (Golful Oceanului) [“Argonautica” 4, 282]:

“Este un râu, o ramură cea mai îndepărtată a Oceanului (!), care este larg și foarte adânc și navigabil pentru o navă comercială; oamenii care au trecut pe acolo îl cheamă Istrul.

Pe o distantă mare își taie cursul ca un singur râu pe un teritoriu vast, izvorând departe din **Muntii Rhipaian**, de unde bate vântul **Boreas**, iar când atinge limita **Traciei** și a **Scitilor**, el se împarte în două ¹.” [Argonautica, Jason și lâna de aur”, tradusă de Richard Hunter, 1993]

(1) Este vorba de bifurcarea Dunării în brațul Borcea din Balta Ialomitei și Insula Mare a Brăilei

Pindar despre Perseus și Hiperboreii

În Oda lui Pindar, [Pythian 4, 324, p 234], se înțelege că Hellenii considerau Tracii fiind Boreani și de aceea este foarte probabil, ca cei care locuiesc în sălajurile din nordul Traciei, în Getia și Dacia, să fie numiți Hiperboreni. Constantin Porphorogenetus, împărat al Imperiului Bizantin, între Anno Domine (AD) 913 și 959, apare să confirme acest lucru când spune; “sunt multe nații importante până la Dunăre, în țara Hiperboreilor”: ...nu prea mult se stia în antichitate despre aceste ținuturi din nord ale Hiperboreilor, așa spune Pindar în frumoasele cuvinte:

“Niciodată, mergând pe jos sau navigând, nu vei putea găsi drumul minunat către sălajurile Hiperboreilor. -Perseus, un erou al Danailor (n.b. Aheilor), a ajuns odată la ei și a intrat în casele lor, i-au găsit făcând plecăciuni lui Apollo, cu bucurie, zâmbete și cuvinte frumoase și unde Muzele niciodată nu lipseau. Lirele cântau și fluierul plângea și peste tot coruri de fete, ele își leagau părul cu ghirlande galbene de Laurel, sunt relaxați, sângele acestei rase sfinte nu este amestecat cu boli și nu îmbătrânesc, stau departe de muncă și lupte, ei trăiesc și scapă de preajustitiașă Nemssis... Fiul Danailor este lăsat în acea zi de Athena să se amestece printe acești oameni sfinti. El a ucis Gorgonul (n.b. Meduza), luându-i capul cu părul de serpi” [Pindar, Oda Pithian 10]

<p><u>ATENA / PERSEUS CU CAPUL MEDUZEI</u></p> <p>AMASTRIS, PHALAGONIA, Bronz PERSEUS CU CAPUL MEDUZEI. 85-65 B.C. Capul ATHENEI cu casceta cu creastă / Rev: AMAS-TREWS, Perseus cu capul Meduzei. Ref; Laffaille- GC.3674, Aulock156 BMC.8 var. WSC.735.</p>	<p><u>MEDUZA</u></p> <p>TRACE, APOLLONIA PONTICA. 4th century BC. Drachma de AR (3.29 gm, 15mm, 12h). Avers.: GORGONEION cu părul de serpi. Rev.: Anchora. Ref: SNG BM Black Sea 159; SNG Copenhagen 456. Meduza totdeauna era asociată cu zonele din Nord.</p>	 <p>Firenze Loggia Perseus cu capul Meduzei. [Wikipedi]</p>
---	--	--

Hercule si cerbul Ciryneian cu coarnele de aur

Neculae Densusianu, in cartea sa **Dacia Preistorică**, spune că paragraful de mai jos, din **Oda Olipian 3 a lui Pindar** (518-438 î.Hr.), este de o mare importanță pentru noi. Bazat pe tradițiile religioase ale antichității, **rezidența Dianei (Arthemis) era în țara Hiperboreilor, pe pământul numit Istria**. Prin aceasta se înțelege regiunea de la gurile Istrului, unde Grecii din Milet au fondat cetățile Istria, Tomis, Kallatis. [*Herodot, Cartea 2.33*]; [*Arrianus, 35*].

<u>ARTEMIS/APOLLO ?</u>	<u>DIOSCURII ?</u>	<u>BORISTENE</u>
		
<p>MOESIA. ISTROS. Drachma de Ag (4th century BC). Obv: APOLLO si ARTEMIS Fața de femeie?/ cap de bărbat, dreapta întors). Rev: ΙΣΤΡΙΑ. Vultur de mare stânga, apucând delfinul cu ghearele; pellet sub vultur, monograma sub dolphin. SNG BM Black Sea 246. Condition: Foarte fine. Greutate: 5.71 g. Diameter: 17 mm</p>	<p>MOESIA. ISTROS. Drahma de Ag. Cap de barbati (secolul 4 BC). Obv: CASTOR si POLUX (Dioscurii, Cap de bărbati, în stânga inversate².) Rev: . SNG BM 249. Cond.: Aproape foarte fine. Greutate: 4.8 g. Diameter: 17 mm Rev: ΙΣΤΡΙΑ.. Vultur de mare, apucând delfinul cu ghearele; pellet sub vultur, monogramă sub dolphin</p>	<p>SKYTHIA (TYRA-GETIA). OLBIA. Bronz (Circa 330-320 BC). Avers: Capul lui Borysthene având coarne, (vâțul de nord) Rev: OΛΒΙΟ. Topor si arc in teacă; monogramă jos. SNG BM Black Sea 963-968</p>

Hercule, fiind trimis de regele **Eurystheus** să prindă cerbul cu coarnele de aur, pe care nimfa **Taygeta** l-ar fi dedicat zeiței **Arthemis**, a urmărit acest animal **din Arcadia până pe pământul Hiperboreilor, în țara numită Istria**. **Aici, el ajunge unde locuia Arthemis (Selena, Luna), fata Letonei, care călărind pe 'caii de la Letea'** 😊, l-a primit cu ospitalitate si unde, **Hercule, încântat de frumusețea locului, are o revelație să replanteze măslini din acest loc sfânt, în Olimp**.

<u>APOLLO/ DIANA LUCIFERA</u>

<p>P. Clodius M.f. Turrinus AR Denarius. Rome Mint 42 BC. Obverse: Cap laureat a lui Apollo, cu liră. Reverse: Diana Lucifera (Diana, Luna aducătoare de lumină) stând spre dreapta cu două torțe înalte. M.F. left, P CLODIVS right. Crawford: 494/23, Sydenham 1117. Size: 19mm, 4.10g</p>
<p>Diana a fost zeita Lunii numită adesea si Diana Lucifera, Diana aducătoare de lumină. Grecii o numeau Artemis, sora gemănă a lui Apollo, si fca lui Zeus si Leto. Ea a fost nascută sub muntele Cynthus in Delos, si de aceea era numită Cynthia si Delia. A fost zeita vânătorii având un arc si tolba cu sageti, ca si fratele Apollo.</p>

(2) Cu toate că există un număr de teorii, una foarte interesantă a fost pusă în 2005 de William Saslaw și Paul Murdin. Cei doi notabili academicieni de la Cambridge Institute of Astronomy au scris un articol în care arată că aceste monede iconice din Istria sunt acual cea mai devreme comemorare a unei eclipse solare. Cei doi astronomi au descoperit că la 6:30 am pe 4 Octombrie 434 BC o eclipsă parțială de soare a fost vizibilă pe cerul Istriei. Soarele a apărut ca o Luna cu marginile în sus, ca niște coarne. Dar, din cauza vitezei diferite a corpurilor planetare, soarele ar fi răsărit mai repede cauzând coarnele să se răstoarne. Saslaw și Murdin au argumentat "clar Zeul-Soare a făcut ceva memorabil", meritând să fie în record. [Shana Schmidt Numismatic Inc.]

... fotografii ale pământului antic Letea, al Hiperboreilor, considerat- 'sacru' - de autorii antici.

Caii salbatici din grindul Letea, Delta Dunării- Istrus, Romania, loc protejat UNESCO, atracție turistică în zilele noastre. [Wikipedia]

Film cu Cai salbatici in Grindul Letea, Delta Dunării, Romania.

<https://www.youtube.com/watch?v=jawVifk4Ybk>

HERCULE/ CERBUL CERYNEIAN

PISIDIA, SELGE. Cca. secolul 2-1s îCr. AE 12mm (2.46 gm). Avers: Capul lui **HERCULE**. Rev.: **Capul cu coarne de aur al cerbului Ceryneian.** SNG von Aulock 5287. Foarte fine.

Hercule rupând coarnele de aur ale cerbului Ceryneian, în timp ce **Atena** și **Artemis** în stânga, îl privesc. (desen în negru pe pe o amphoră, 540-30 îHr.). Wikipedia

HERCULE

MOESIA, KALLATIS. Secolul 3-2 îCr. Drahmă, AR, (5.08 gm, 19mm). Avers: Capul lui **HERCULES**, acoperit cu blana leului. Rev.: Spic de griu, buzdugan, și arc în teacă. AMNG I 196; SNG BM Marea Neagră 202. O monedă asemănătoare este emisă și marcată **OLBIA**, catalogate a fi monede geto-dacice asemănătoare cu tetradramele lui Filip II și Alexandru cel Mare.

Pindar, Olimpieni, Oda 3. Hercules are o revelatie să planteze măslini - adusi de la locul sfânt Istros - în Olympia unde aveau loc cursele de cai

Mai jos, acest interesant pasaj din Pindar adaptat limbii române din engleză :

“Pretind să cânt strălucitul **Akagras** (n.b. Agrigento) și să multumesc
pe **Tyndaridai** (n.b. **Castor și Polux**), iubitori de străini,⁽¹⁾

Si sora lor **Helena** cu păr splendid, cântînd imnul de triumf **Olimpic**
pentru **Theron**, în viteza cailor lui avînd copite, care nu se tocesc.

De la ea, conduse de **Zeus**, cântecele ajung la oameni,
care pe **Heleni** îi încântă,

Un **Aetolian**, împlinind obiceiurile antice fondate ale lui **Hercule**,
aruncă gloria pală a măslinului, pe care de mult,
de la învolburatele ape ale Istrului,

Fiul lui **Amphitrion** (n.b. Hercule) l-a adus înapoi,
să fie cel mai iubit memorial al jocurilor din **Olimpia**.

Motivul pentru care el i-a convins pe Hiperborei, oamenii lui Apollo,

În sinceritatea inimii, el a întrebat de Grota Zeitatii deschisă pentru toți,
care devin bărbați din umbră și todeauna încoronează⁽²⁾ valoarea lor.

Dar pământul sacru a lui Pelops⁽³⁾ nu înflorea cu pomi frumoși, în văile
de sub dealul lui Cronos. El a văzut acești pomi arși de razele soarelui.

Atunci în grabă, el a luat drumul spre tara Istrului.

Acolo fata Letei, călărind pe cai, l-a primit

când a venit din dealurile unduite și bogățiile Arcadiei,

Atunci când, la comanda lui **Eurystene**, râul tatălui său,

L-a trimis să aducă cerbul cu coarnele de aur pe care odată,

Taygeta i le-a dăruit să fie sfinte pentru **Artemis Orthosia**.⁽⁴⁾ (n.b. Selena/Luna)

În acea misiune el vede pământul din spatele vântului rece din nord, (n.b. Boristene),
și se minunează de frumusețea pomilor.

Un gând dulce i-a venit să-i planteze la locul curselor de cai,
de douăsprezece runde.

Acum el vizitează gratios acel festival, cu acei gemeni (n.b. Dioscurii),
ca zeități, copiii înfocatei **Leda**

El vine în **Olimp** și lasă acești eroi să conducă jocurile magnifice,
să ghideze puterea și viteza carelor.”

[Pindar, Olymp.3,26-28, Odes, Norfolk, Connecticut.1942.]

(1) Referință la barbari, probabil traci /geti

(2) Din această odă a lui Pindar înțelegem și de ce unii împărați Romani, care veneau în *Dacia sau Moesia Inferior*, căutau grota lui *Apollo*, unde să fie încoronați de Zeitate. Una din ele poate să fi fost și *Polo-vragiul!*

(3) Legenda spune cum *Pelops*, fiul lui *Tantalus*, a fost oferit la masă zeilor de tatăl său, și reînviat de zei, el ajunge rege în Peloponez. Se observă aici cum anticii apreciau avantajul unei clime temperate, în comparație cu arsita din pământurile Mediteranei.

(4) Herodot menționează un templu "Artemis Ortosia" lângă Bizanț, Ortosia, posibil, însemnând "Artemis Originală", comparând, de exemplu, cu "Artemis Ephesa". Oare toponomia orasului Sulina din Delta Istrului (Dunării) nu are o legătură cu Artemis (Selena, Luna)?

Asfel, înțelegem de aici și unde se afla zona geografică sfântă a Hiperboreilor, la care se face referință în legendele Elenilor. Hercule se gândește să planteze măslini aduși din acest loc "sfânt", în Olimpia, unde aveau loc cursele de cai și unde ramurile de măslin erau dăruite învingătorilor, cel mai îndrăgit trofeu memorial al jocurilor Olimpice.

 <p>Artemis Bendis (în dreapta, purtând o căciulă Frigiana/Dacică, cămăsa scurtă și cisme din piele de animale), și adeptii ei. Basorelieful din marmură, Atena cca. 400-375 BC, se spune făcută în Piraeus [Wikipedia]</p>	<p style="text-align: center;"><u>BENDIS. ZEITA TRACIANA</u></p> <p>O zeită Traciana, a fost adesea identificată cu Artemis și zeita Lunii, Hecate. Apare în Atena în timpul războiului Peloponez, când a fost Hellenizată. Strabon spunea că riturile ei erau asemănătoare cu cele ale Tracilor și ale Frigienilor - Bacchus (Dionysus) și Rhea (Cybele) [Wikipedia]</p>
--	--

<p style="text-align: center;"><u>IMPARATUL CARACALLA / ARTEMIS</u></p> 	<p>A.D. 198-217. AE 27, THRACE: KALLATIS. AMNG.317 Obv: Laureate, bustul lui Caracalla r. / Rev: Artemis cu arcul și extrăgând o săgeată din tolba de pe umăr, un câine de vânătoare la picioarele ei. 14.22gm, 27mm .</p>
--	---

Achile și Insula Albă (Peuce)

În mitologia Hellena, **Achile** a fost unul din cei mai mari eroi **Achei ai Războiului Troian** din **Iliada** lui **Homer**. El a fost fiul lui **Thetis**, o nereidă, și **Peleus**, regele **Myrmidonilor traci**. **Thetis** a încercat să-l facă nemuritor în timp ce îl îmbăia în râul **Styx**, așa este arătat în lucrarea neterminată **Achelleid**, scrisă de **Statius** în primul secol AD. Legenda spune că ținându-l de tendonul piciorului, acesta a rămas partea vulnerabilă a corpului său. De aici și expresia "Tendonul lui Achile" însemnând o parte vulnerabilă.

O mare realizare a eroului **Achille**, în timpul războiului troian, a fost uciderea printului Troian **Hektor**, în fața porților Troiei. Moartea lui Achilles nu este prezentată de Homer, dar din alte surse se spune ca el ar fi fost ucis aproape de sfârșitul războiului de către Paris când acesta l-a rănit la călcâiul piciorului cu o săgeată, dirijată de Apollo., de altfel așa a fost prezis de Hektor înainte de a muri.

În Odisseia, Agamemnon îi spune lui Achilles despre înmormântarea lui și despre ridicarea unui munte funeral în Hellespont, unde să fie înhumat. Ei au construit acest munte masiv pe plaja din Ilion, Troas, *“care poate fi văzut de oricine venind de la Ocean Stream”* (n.b. fluviul Ister!). [Odyssey 24.36-94]. Un tumulus, care tradițional era considerat a lui Achilles, menționat în cartea *“Troia și ruinele ei”* de **Heinrich Schliemann**, a fost identificat lângă promotoriul numit **Beshika**, în Troas. El a făcut săpături în acest tumulus, dar fără rezultate.

În Aethiopsis (Sec. 7 BC), un poem epic despre războiul troian, pierdut astăzi, și într-o lucrare a lui **Quintus din Smirna** (Sec AD 4), numită *Posthomerica*, se povesteste mai departe despre evenimentele de după războiul troian. In pasajele care au supraviețuit din ‘Aethiopsis’, se spune că, după ce a murit Achille, Thetis a luat corpul fiului său de pe rugul funeral și l-a dus în insula sfântă, Peuce (Albă).⁵

<p><u>TROAS, HEKTOR / OPHRYNION.</u></p> 	<p>Bronz, (Circa 350-300 BC). Obv: Capul lui HEKTOR cu caschetă. Rev: ΟΦΡΥ. ΔΙΟΝΙΣΕ, copil, îngenunchind spre dreapta, ținând un chiorchine de struguri. SNG Copenhagen 456-9; SNG von Aulock 1559. Condition: greutate: 1.81 g. Diameter: 11 mm.</p>
--	---

<p><u>TROAS, ACHILLEON</u></p> <p>Bronz, Sec 4 BC. Avers: Cascheta cu creastă*. Rev: monograma a orasului. SNG Copenhagen 64. Condition: Greutate: 0.90 g., Diameter: 9 mm. * similară cu cascheta crestată a zeului trac Ares</p>	 <p>Un tumulus, care tradițional era considerat a lui Achille în cartea “Troia și ruinele ei” de Heinrich Schliemann, a fost identificat lângă promotoriul numit Beshika, Troas. El a făcut săpături în acest tumulus, dar nu a găsit nimic. [Wikipedia]</p>
---	--

(5) Insula Alba (PEUCE), la care se referau autorii antici încă din Sec 7 BC, a fost probabil o insula reală, astăzi un grind încorporat în Delta Dunării, poate fi el Letea, Caraorman or Chilia. *Insula Alba, Insula Fericitorilor, Achille și alți eroi, Lyonimus, toți erau personaje mitologice, fictive, așa că este mai greu să ne așteptăm astăzi să găsim urme arheologice în legătură cu aceste mituri.* Dar nu este de mirare că astăzi există în Delta Dunării Bratul Chilia și

orasul Chilia Veche, nume care par ar avea legătură cu numele eroului Troian, Achille. Similar un oras numit Achillea se găseste in Istria Dalmațiană, nume care își are originea tot de la Istria Getica!

Ovidiu, care a fost exilat în timpul împăratului **Agustus** în anul (AD8) la **Tomis**, menționează insula **Leuce**, deasemeni **Ptolomeu** si **Strabon** [Geography, book II. 5. 22]. Insula este descrisă si de **Pliny cel Bătrân** (AD23 - AD79) în cartea sa [Istoria Naturală>, IV.27.1] - "**Insula Achillis tumulo eius viri clara**", spune Pliny, si Pomponius Mela (43 BC) repetă "**ibi Achilles situs est**". In alte surse, **Herculle** se căsătoreste cu **Medea** în viață, în **Insula Alba** si după moartea lor ei erau uniți în câmpurile **Elysiene**, de altfel asa i-a promis **Hera** lui **Thetis** în cartea "**Argonautica, Jason si lâna de aur**", a lui **Apollonius Rodius**. (Sec. 3 BC).

Pindar menționa un cult a lui Achille in **Insula strălucitoare (Phaenna Nasos)** a Potului Euxin [Pindar, Oda, Nemean 4.49], în timp ce în altă Odă [Olympian 2.78], spune de nemuritorul **Achile** care trăiește acolo -"**unde briza Oceanului bate in jurul insulei feicitilor, si unde florile aurii înfloresc, unele fiind ale pomilor splendizi pe pământ, în timp ce apele nutresc altele**" - **adus acolo de mama lui, împreună cu alți eroi precum, Ajax, Patrocle. Astfel se face legătura dintre aceste 'Insule ale fericitilor', sau 'Elyseum Homeric' din timpul lui Hesiod, cu 'Ocean Potomakos' (râul Istru) de la Pontul Euxin.**

<u>PERSEPHONE/AJAX.</u>	
	<p>Lokris Opunta. AR, Sfert de Stater. Bătut cca 380- 330 BC, LOKRIS OPUNTA (GKLOKRIS). Capul Persephonei dreapta. Rev: Ajax înaintând dreapta, ținând sulița si faimosul lui scut mare! SEAR 2329, Fine. Rar.</p>

Hesiod se referă la "**Insulele fericitilor**" locuite de eroii mitologici ai Heladei în legatură cu utopicul **Elysium**, despre care se credea că erau aflate la marginea lumii, în Oceanul Atlantic. Dar numarul insulelor fericitilor este redus în Odele lui Pindar la o singură insulă. Această locatie mitică în Oceanul de Vest pare să fi fost o confuzie antică, perpetuată si astăzi. Locația din mitul Helen pare să fi fost la Pontul Euxin dacă consideram că râul Istros în timpul lui Hesiod apare să fi fost '**Oceanos Potomachos**' si că **Elyseum** avea legătură cu **Eumopulus**, rege în Tracia, țara lui **Orfeus**; In plus, este posibil, ca referirea la "**multiple insule ale fericitilor**" in mitul original a lui Hesiod să fi avut legătură cu multiplele Grinduri ale Deltei Istrului, atunci în antichitate, insule: **Letea, Caraormam** (nume modern), **Chilia Veche**.

Ca să ne facem o imagine, astăzi portul antic Efesos se află la sapte Km în interior, de la tărmlul Mării Egee, din cauza aluviunilor depuse.

In legenda Argonautica Jason si Medea ajung la insula Leuce

Valerius Flaccus, în epopeea *Argonautica*, [Cartea 8,217], vorbește și el de insula **Leuce**, după ce **Jason** cu ajutorul **Medei** recuperează lâna de aur din **Cholchis**, dusă acolo de **Phrixos**, zburând, spune legenda, **pe spatele berbecului cu lâna de aur și pierzându-și sora, pe Hella, căzând în ‘Hellespont’**. **Medea** era fiica regelui **Aeëtes** al **Colchisului** și nepoata lui **Circe**, fiica cea mare a zeului **Soare** și sora **Phaethusei (Fătuței)**. Ei se întorceau de la **Cholchis**, navigând în **Pontul Euxin**, fiind urmăriți de vasele lui **Aeëtes** și ajungând astfel la gurile **Istrului**:

<p><u>PHRYXOS / BERBECUL CU LINA DE AUR</u></p> 	<p>THESSALY - HALOS cca 380-340 BC - AE Obv: Capul încoronat a lui Zeus Laphystios, dreapta. Rev: PHRYXOS zburând pe berbecul cu lâna de aur, în drum spre Cholchis. Rogers 241, Condition: v fine+, Greutate: 2.3 gm.</p>	 <p>Etruscan Phrixos, fiul lui Athamas și nimfa Nephele (nor)</p>
---	---	--

*“O insulă, pe nume **Leuce**, de la numele unei nimfe **Sarmate**, este acolo unde Istrul, râul rapid ale cărui maluri sunt totdeauna sălbătice, curge în mare; acolo conducatorul (n·b·**Jason**) a fost istet să păstreze încrederea ce a mai rămas și a spus echipajului (n·b·**argonautilor**) intenția și gândurile lui de căsătorie și celebrare a nuntii; ei totuși, cu mare bucurie, l-au îndemnat să o facă și au pretuit-o (pe **Medea**) pentru valoarea ei.” [217]*

Despre toponimia orasului Tomis

Numele orasului antic apare în timp sub diferite variante originare din perioade istorice diferite. Numele în limba greacă este **‘Τόμις’** or **‘Τομεύς’**, iar în Latina **‘Tomis’** or **‘Tomis’**. Alte forme apar la autorii antici: **‘Τομέοι’** [Scymnus din Chios], **‘Tomoe’** [la autorul latin Pomponius Mela], **‘Tomos’** [Pliny cel tânăr], **‘Τόμοις’** and **‘Τόμοι’** [Apollodorus’ Bibliotheca], **‘Τομέας’** [Arrian, de la **‘Τομείς’**]. Numele pe monedele orasului variază, depinde de perioada istorică. Astfel avem **‘Τόμι’**, **‘Τομέως’**, **‘Τόμος’** and **‘Τομέων’**.

O legendă referitoare la toponimia orasului antic **Tomis** este aceea relatată de **Jordanes** [Originea și acțiunile **Gotilor**] care, citindu-l pe **Cassiodorus**, atribuie fondarea orasului reginei **Massa-Gaetilor**, **Tomiris**, *”după victoria acesteia împotriva lui **Cyrus cel Mare**¹ (559 BC – 530 BC), pe care ea îl ucide. Regina **Tomiris** trece în partea de Vest a **Pontului Euxin**, numită **Getia**, și construiește un oraș numit **Tomis**, după numele ei.”* Unii istorici sugerează că acesta ar fi fost motivul campaniei, în 513 BC, a regelui imperiului **Ahemenid**, **Darius I**, împotriva **Scitilor și Tyra Getilor**, trecând pe la Gurile Istrului, campanie relatată de Herodot.

Mai jos este o monedă din orasul **antic Tomis**, despre toponimia căruia, un mit antic din **Biblioteca (Pseuo - Apollodorus)** spune ca ar fi legată de "*Medea fica regelui Aetes a Cholchisului, care si-ar fi ucis fratele în acest loc, să scape de urmărirea lui, táindu-l în bucáti (n.b. **Τομή** -însemnând bucáti în greaceste), ... si de acea acest loc a fost numit **Tomis**.*"

<p><u>TOMIS MOESIA INFERIOR</u></p> <p>AE16 fondatorul MYTIC - TOMOC / ATHENA, AD² 3rd Century. Bronze AE 16, AMNG I/2 p. 671, 2565; SNG Cop, SNG BM, SNG Stancomb, SNG München, BMC Thrace -, VF, 2.424g, 16.0mm, 45o, emis în Tomis, KTICTHC TOMOC, capul tânărului Tomoc, purtând taenia; reverse TOMEQC, bustul Athenei, dreapta cu hemlet, armură si scut ; foarte rar</p>	 <p>Queen Tomyris află că fiul sau Spargapises³ a fost luat ostateg de Cyrus cel Mare, by Jan Moy (1535–1550)</p> <p>Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Tomyris#Legacy</p>
--	---

(1) "Numele de *Cyrus* este forma latinizată a numelui Kuros (Kyros) din limba greacă, venind de la numele de *Kurus* din limba *Persaná Veche* care apare în record in inscriptiile antice. Scriitorii greci *Ctesias* si *Plutarch* spun că *Cyrus* a fost numit de la *Kuros* (*soare*), însemnind *Khurevash*, 'ca soarele', fără legătură cu persanul *Khor* (*Soare*). *Karl Hoffmann* a sugerat o traducere bazată pe întelesul rădăcinii *Indo- Europene*, 'a umilii' si deci numele de *Cyrus* ar însemna 'ceva umilitor' pentru agresor în contextual verbal" [*Schmitt, Achaemenid dynasty 2010, p. 515*].

(2) **AD** (*Anno Domine*). Numerotarea anilor începând cu era crestină de la întruparea Domnului a fost stabilită de **Dionisie Exiguul, un preot crestin din Tomis, Scitia Mică**, născut AD 470. Calendarul lui a fost adoptat in Italia in AD 527 si mai târziu în Franta si in 664.'

(3) *Interesant, un rege cu numele de Sparagapises este mentionat si de Herodot la tribul Agatârsilor din Dacia*

<https://www.crestinortodox.ro/religie/sfantul-dionisie-exiguul-parintele-erei-crestine-96709.html#:~:text=Pe%201%20septembrie%2C%20Biserica%20Ortodoxa%20face%20pomenirea%20Sfantului%20Cuvios%20Dionisie%20Exiguul>

Pausnias despre poetul Stesichorus din Himera, Insula Leuce (Albă) si apele curative ale Deltei Istrului

O poveste picantă este narată de **Pausnias** (Sec 2 AD) în "Descrierea Greciei". [*Cartea 3. 19.8-20*]. **Interesant, acest pamânt din Delta Istrului era considerat încă din "antichitatea clasicilor" un pământ sacru, unde sufletele eroilor si al divinităților ajungeau pe Insula Leuce (Albă) si unde apele sfinte,**

curative, spun legendele, erau recomandate de **Oracolul de la Delphi**, pentru tămăduirea bolilor. Mai multe referiri la Insula Alba sunt făcute de **Leonymus, regele Crotonei** (oras în sudul Italiei), care a avut război cu **Locrienii** și a fost primul să navigheze la această insulă, la gura **Istrului** (Danube). [Pausanis.3.19.12ff].

Elena din **Troia** nu era bine văzută de unii poeți ca **Sappo** și **Alaceus**, pentru că a provocat, prin acțiunile ei războiul Troian. **Stesichorus** (630–555 î.Cr.) o vedea în același fel pe **Helena**, până când ea l-a pedepsit luându-i vederea, din cauza blasfemiei în unul din poeme. După primirea mesajului de la **Helena** din **Insula Alba**, **Stesichorus** a compus **Palinode**⁴, absolvind-o în acest fel de toate învinuirile aduse ei pentru războiul Troian și astfel, el și-a recăpătat vederea.

(4) *Palinode*, un poem în care poetul retrace o anumită părere spusă într-o lucrare anterioară.

“Povestea pe care am să vă o spun o am de la oamenii din Crotona care mi-au spus-o despre Helena. Oamenii din Himera, de asemenea, au consimțit această poveste. In Euxine, la gurile Istrului, este o insulă sacră lui Achille. Ea se cheamă Insula Albă și are circumferința de douăzeci stadioane. Este în totalitate împădurită și abundă în animale sălbatice și domestice și, în ea se află un templu a lui Achille, cu o imagine a lui. Primul care a navigat în apropiere a fost Leonymus din Crotona. Din cauza asta, când războiul a erupt între oamenii din Crotona și Locri în Italia, locrienii având relații cu opuntianții, l-au chemat pe Ajax, fiul lui Oileus, să-i ajute în luptă. ...Leonymus, generalul oamenilor din Crotona, a fost rănit la piept și slăbit cu rănilor sale s-a dus la Delphi.

Când a ajuns acolo, Predicatoarea Pythiană l-a trimis pe Leonymus la Insula Alba, spunându-i că Ajax o să apară și o să-i vindece rănilor sale. În acest timp, el s-a însănătoșit și s-a întors de la Insula Alba, unde a declarat că l-a văzut pe Achille și pe Ajax fiul lui Oileus și pe Ajax fiul lui Telemon. Cu ei erau Patroclus și Antilochus; Helena, care era căsătorită cu Achilles, l-a trimis să navigheze la Stesichorus în Himera și să-l anunțe că pierderea vederii lui a fost provocată de supărarea ei. Pentru asta, Stesichorus a compus recantația lui.” [Pausanias, Description of Greece, Translated by W.Sh.S. Jones and H. A. Ormerod].

Stesichoros, the master al corului, or **Tisias** a fost unul din părinții poeziei lirice Hellene și primul care a unit muzica corală cu poezia lirică: *“Uitati de războaie, /Este timpul să cântăm, /Luati fluierul din Frigia /Si cheamati cântecele blondelor noastre Gratii.” [Sezonul Cântecelor, Stesichorus].*

Stesichoros a trăit în **Himera** în secolele 7- 6 BC și a scris 12 cărți de poezie lirică. Nu s-a păstrat prea mult din opera lui, dar se știe că a scris în dialect **Doric** și a fost inspirat de **Homer**. În 480 BC, himerenii obțin o mare victorie, contemporană, se zice, cu bătălia de la **Termopile**, în urma atacului **Cartaginezilor** în care chiar conducătorul lor **Hamilcar** își pierde viața.

O himeră este un vis dorit, de neatins, nu un vis urât

Dar visul frumos al Himerenilor de supraviețuire va deveni o **'himeră'**, un vis de neatins⁵, când, mai târziu în jurul anului 409 BC, orasul lor este ras de pe suprafața pământului de către **Cartaginezi** care, sub **Hannibal cel Mare, nepotul lui Hamilcar**, s-au întors să se răsbune.

(5) De multe ori se confundă cuvântul **"himeră"**, însemnând – un vis dorit, de neatins – cu Chimera o creatură mitologică, sperietoare. Chimera avea corp de leu, un alt cap de căprioară și o coadă cu cap de șarpe. **O himeră este un vis dorit, de neatins, nu un vis urât!**

<p>CHIMERA</p> <p>Sikyonia, Licia Ca. 330/20-280 B.C. AR triobol (14 mm, 2.83 g, 6 h). ΣΙ, CHIMERA (Echidina) mergând spre stînga / Rev: Porumbel în zbor; pellet deasupra. BCD Peloponnesos 292; BMC 124. foarte fine</p>	<p>În civilizația Etruscă, Chimera apare în perioada care precede arta arhaică Etruscă, deci foarte devreme. Apare pe pereții pictați în sec 4 BC.</p>	 <p>Chimera pe un vas – ceramică roșie, Apulian plate cca. 350–340 BC Apulia, Louvre</p>
--	---	---

După distrugerea **Himeriei**, supraviețuitorii s-au mutat 7 mile mai departe de orasul distrus unde au format orasul nou **Thermai Himerensis**.

Statuia lui Stesichorus în Thermai Himerensis, care se poate vedea pe moneda de mai jos, este descrisă de Cicero ca fiind restaurată de Scipio Africanul, după al doilea război Punic, 218-201 BC. [Cicero II Verr. ii.35].

 <p>SICILIA, HIMERA (Thermai Himerensis) 29. cca. 200-150 îCr., Bronze Hemilitron, reprezentînd statuia faimosului Poet liric, STESICHOROS, 150 BC. 29 mm 13.5 gm. Obv: Capul încoronat a lui Tyche, dreapta; cornucopia la stînga. Rev: Stesichoros ("conducătorul" corului, original numit Tisias) stînd spre dreapta, ținînd un steag și scriind pe o tabletă de ceară. Campana 18; BAR Issue 5; CNS 18; HGC 2, 1616. Extrem de rară, valoare istorică, una din cele mai faine cunoscute.</p>	 <p>TROYA, Tabula iliacă, Musei Capitolini. O scenă din Tabula Iliacă, avînd inscripția "Caderea Troiei, după Stesichorus"</p>	 <p>FRIGIA APAMEIA, Bronz. cca. 88-40 BC. Tyche – Marsyas. Avers: Capul cu turets a lui Artemis-Tyche, dreapta, arc în teacă pe spate. Reverse: ΑΠΑΜΕΙΑ / ΠΑΝΚΡ / ΖΗΝΟ. Marsyas, asociat cu Dionise, cu fluierul dublu din Frigia, jos „meander patern”. SNG Copenhagen 193. Apameia (Frigia) mint, c. 88-40 BC.</p>
--	--	---

Apariția regatului Tracic Odrise

Ca urmare a insuccesului invaziei Greciei și esecul dominației Persilor în Europa sub Darius I, apare regatul Tracic Odrise⁶ fondat în cca. 480 BC de regele **Teres I**, fiul regelui trac Olorus, mort posibil în 515 BC. Fica lui Olorus, Hegesipyle (n.b. nume de amazoancă), s-a căsătorit cu generalul atenian Miltiades, cel care i-a învins pe Persani în bătălia de la Marathon în 490 BC.

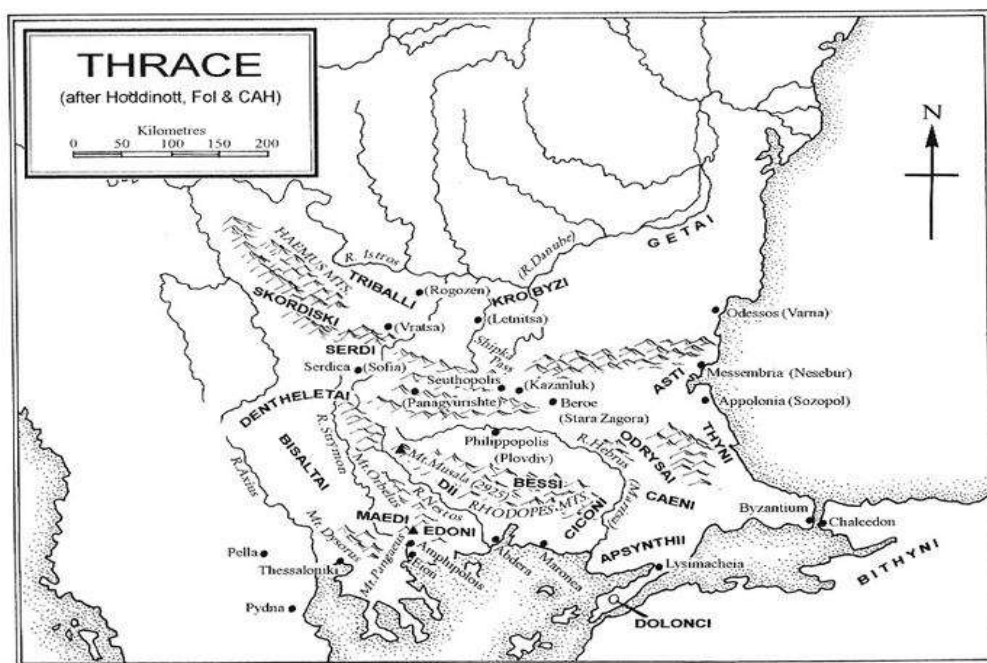
Thucidide (460-400 BC), fiul lui **Olorus**⁷, menționează orasul Abdera ca fiind limita de Vest a **Regatului Odrise**, care se întindea atunci în Est până la gurile Istrului, Pontul Euxin. [*"Razboiul Pelopozian", Cartea ii.10*]

<p>Darios I to Xerxes</p> 	<p>ACHAEMENID EMPIRE. Date (505-480 BC). 1/3 Siglos. Sardes. Obv: Persian king in kneeling-running stance right, drawing bow. Rev: Rectangular incuse punch. Carradice Type II; Klein 755. Condition: Very fine. Weight: 1.75 g. Diameter: 11 mm.</p>
--	---

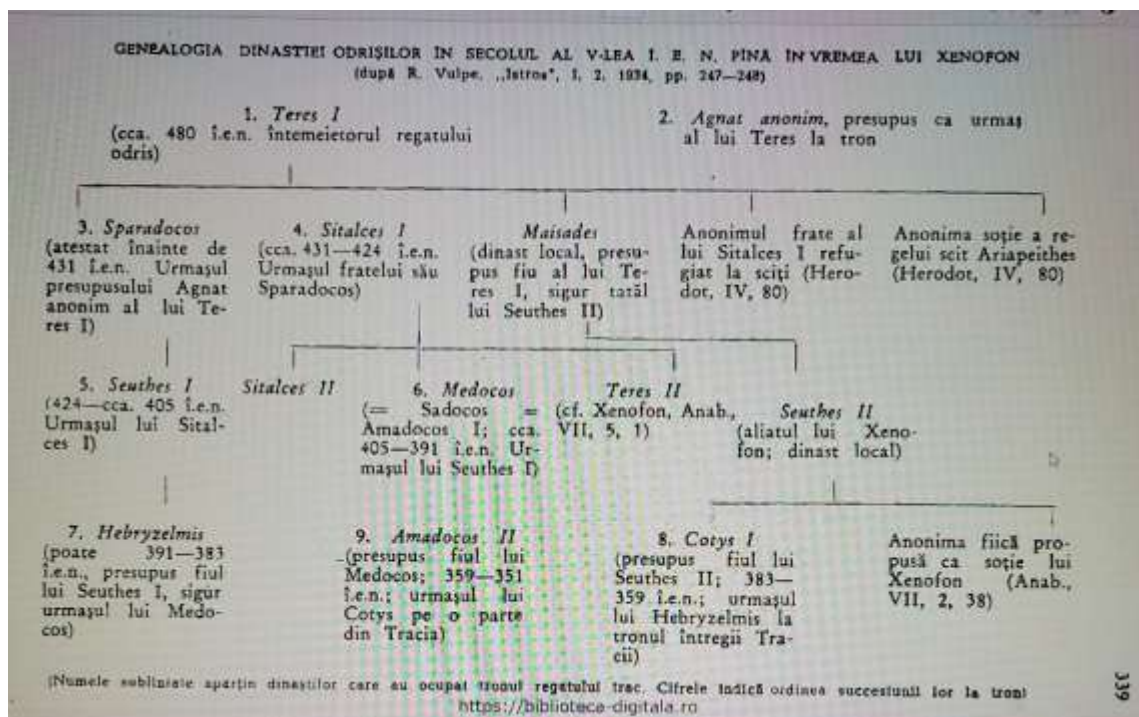
(6) Unii istorici moderni, astăzi, cred că Tracii Odrisi din Sec 5 BC până în Sec 3 BC aveau multe asemănări și aveau aceeași ideologie cu cea a Micenienilor și a Minoanilor din Epoca Bronzului târziu; dovadă sunt **morminte de tip tholos, carele și altarele asemănătoare, diferite alte obiecte ca simboluri religioase** cu întrebunțări și semnificații similare cu cele ale Micenienilor, cu o mie de ani înainte. [*"Mycenian Thrace from the 5 th till the 3 rd century BC", by Janette Stakenborg-Hoogeveen. Proceedings of the International Congress of Thracology, Rotherdam, 24-26 Sept. 1984*]

(7) Olorus, tatăl lui Thucidide, nu are legătură cu regele trac Olorus, tatăl lui Teres I. Este de presupus că Thucidide, proprietar de mine de argint din Thasos, era de etnie Tracică

ODRISIAN KINGDOM MAP [wikipedia]

Dinastia Odrise a Traciei după R. Vulpe

Datele sunt aproximative din cauza lipsei informațiilor și a surselor diferite

<p><u>SPARADOKOS</u></p> <p>King of Trace (Odryse). (Circa 450-440 BC). dinastie sub Teres I, (cca.460-431 BC), AR Diobol.</p>	<p><u>MEDOKOS</u></p> <p>King of Trace (Odryse) cca 405-391 BC, AR DIOBOL (12MM, 1.00G). Rev.: BEPENNIS. (Wikipedia)</p>	<p><u>SEUTE I or II</u></p> <p>-Tracian Odrisian Kingdom, cca 425-405 or 405- 386 BC. AR Obol</p>	<p><u>SARATOKOS</u></p> <p>King of Trace, Odrisian.. Cca. 407-369 BC. AR Trihemiobol (0.81 gm, 11mm). Obv.: cap de tânăr spre dreapta. Rev.: ΣΔ monogram în incuse square.</p>
---	---	--	--

[Wikipedia]

<p><u>TERES II</u></p> <p>King of Trace (Odryse), cca. 351-342 BC. Maronea mint. Reference: SNG Cop, SNG BM. Avers: bipennis, THPEΩ i</p>	<p><u>KOTYS I</u></p> <p>King of Trace (Odryse), , 382-359 BC, V. rare. AE21mm15.5gr.Chr, K-O/T-Y. S. Topalov</p>	<p><u>AMATOKOS I</u></p> <p>King of Trace (Odryse), cca 389-380 BC. THICK Æ18 (10.20 GM) OF MARONEA. Bipennis (Two headedvaxe), BULLS HEAD above / Rev: Ciorchine de strugure.</p>	<p><u>HEBRYZELMIS</u></p> <p>King of Trace (Odryse). cca. 389 - 383 BC. AE Obv: Head of Hebryzelmis left. Rev: Forepart of lion right</p>
---	--	---	--

[Wikipedia]

<p style="text-align: center;"><u>BERGAIOS</u></p> <p>King of Thrace (Odryse). 400-350 BC, PAGAIAN AE 10, 10 mm BMC.2-3. Very scarce! Obv: head of the satyr Selinos r. / Rev: BEPT below fish. BERGAIOS was known mainly from the several types of coins</p>	<p style="text-align: center;"><u>AMATOKOS ii</u></p> <p>Kings of Thrace. (Odryse). 359 - 351 BC. AE 16,5g. Av.: Bunch of Grapes. Rv.: AMATOKO, Double axe, bulls head above</p>	<p style="text-align: center;"><u>KETRIPORIS</u></p> <p>King of Thrace (Odryse). Ca. 356-352/1 BC (10 mm, 0.85 g, 9 h). Wreathed head of Dionysos right / ΚΕΤΡΙΠ, kantharos (KYLIX); spre stânga, thyrsos</p>	<p style="text-align: center;"><u>TERES III</u></p> <p>King of Thrace (Odryse), cca. 347-341 BC, AE20 mm bronze, 11.6g. Vine with bunches of grapes /axe. Ref.: Youroukova, 58. 13,78g. Provient de M nzen und Medaillen Deutschland</p>
--	---	---	---

[Wikipedia]

<p style="text-align: center;"><u>SEUTE II</u></p> <p>THRACE. Bisanthe(?), Odrișian kingdom in timpul lui Seute ii. Ae (.405- 386 BC) Obv: Cap de femeie. Rev: Kotyle (Tracic vessel cu două mâner). Schönert-Geiss - (cf. 58 cu capul lui Dionysos)., greutate: 1.01 g. Diametru: 10 mm.</p>	<p>Bisanthe (Grecia antică: Βισάνθη) a fost un oras important în Tracia antică, pe coasta Propontis, fondat de Samieni. Prin 400 BC, Bisanthe aparținea regatului Odrișian, prințul SEUTE II. [Stephanus of Byzantium. <i>Ethnica. s.v.</i>] [Herodotus. <i>Histories. 7.137</i>], [Pomponius Mela. <i>De situ orbis. 2.2, 6</i>].</p> <p>Mai târziu, numele lui a fost schimbat în Raedestum, Rhaedestum or Rhaideston (Ραίδεστων), or Raedestus</p>	<p style="text-align: center;"><u>SEUTHES III</u></p> <p>King of Thrace (Odryse). Cca. 323-316 BC- Seutopolis mint. Capul lui Seuthes iii- / Rev: SEYTHOY; rider right, laurel crown above, Peter, <i>Thrakische Dynasten 182</i>, SNG, Copenhagen1073. [Wikipedia]</p>
--	--	--

Regi ai Traciei

<p style="text-align: center;"><u>LYSIMACHOS</u></p> <p>Thracian Kingdom.. 305-281 BC. AR Drachm (4.19 gm, 18mm). Kolophon mint. Struck 299/8-297/6 BC. Obv.: Head of Herakles r., wearing lion s skin headdress.. Thompson 127; M ller 20;</p>	<p style="text-align: center;"><u>ADAIOS</u></p> <p>KINGS OF THRACE (Seleukid). Adaios, Strategos, circa 255-245 BC). Ae. Kypsela.Obv: Head of boar right.Rev: ΑΔΑΙ. Spearhead right; monogram and Σ below. SNG BM Black Sea 331; HGC 3.2, 1767</p>	<p style="text-align: center;"><u>COTYS IV</u></p> <p>Cotys IV a fost rege al regatului Odrișian ai Traciei, cca. 170-160 B.C., urmas al tatalui, Seutes IV. S-a căsătorit cu Semestra si au avut un fiu, Dyegilos, who married Apama, fica lui Prusias II al Bithyniei</p>	<p style="text-align: center;"><u>MOSTIS</u></p> <p>KINGS OF THRACE. MOSTIS. Ae (Circa 125-86 BC). Obv: Jugate heads of Zeus and Hera right. Rev: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ. Eagle, left on thunderbolt. SNG BM Black Sea 311.</p>
---	--	--	---

Monede ale unor regi Geti

<p style="text-align: center;"><u>AKROSAS</u></p> <p>REGI GETI. Akrosandros (Akrosas). 3rd-2nd centuries BC. Æ (25mm, 9.3 gm). Jugate heads of the Dioskouroi right, wearing piloi / Jugate horses' heads right. SNG Stancomb 317.</p>	<p style="text-align: center;"><u>AELIS</u></p> <p>REGI GETI, AELIS, (Ccca 188-180 BC). Ae. Obv: Capete ale Dioscurilor, purtând căciulă Dacică. Rev: ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΑΙΛΙΟΣ. Capete de cai, monogram: To, jos. Ref: Lanz 138, lot 202. Altă monedă similară este cu monogramă Tom(is) [Wikipedia]</p>	<p style="text-align: center;"><u>SARIAKES</u></p> <p>REGI GETI. Circa 179-150 BC). Ae. Obv: Laureate head of Apollo right. Rev: ΒΑΣΙ / ΣΑΡΙ</p>	<p style="text-align: center;"><u>KANITES</u></p> <p>REGI GETI. (Circa 160-100 BC). Ae. Obv: Laureate head of Apollo right. Rev: ΒΑΣΙ / ΚΑΝΙ. Grape bunch and thyrsos. SNG BM Black Sea 351; SNG Stancomb</p>
--	---	---	---